

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/17/2022
Identifikačné číslo spisu: 8020200386
Dátum vydania rozhodnutia: 27. júla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:8020200386.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu N. T. W., bytom L., ulica K. XXXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, so sídlom advokátskej kancelárie Sibírska 4, Bratislava, proti žalovanému Sociálna poisťovňa, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2020 o starobný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/17/2020-216 zo dňa 29. septembra 2021, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 29.09.2021, č. k. 2Sa/17/2020-216 zamietol správnu žalobu v sociálnej veci o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2020, ktorým podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) odvolanie N. T. W. (ďalej len „žalobca“) podané proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X -I., a II. z 30. decembra 2019, vo veci priznania starobného dôchodku zamietol v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X-I. z 30.12.2019 rozhodla podľa § 64, § 274, § 82 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. o priznaní starobného dôchodku od 07.09.2019 starobný dôchodok v sume 368,20 eur mesačne a od 01.01.2020 valorizovala starobný dôchodok podľa § 82 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. na sumu 378,90 eur mesačne. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X-II. z 30.12.2019 potvrdila, že nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku žalobcovi nevznikol.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného preskúmal na základe správnej žaloby, vec prejednal na verejnom pojednávaní (§ 107 ods. 1 písm. a/ SSP) a po oboznámení sa s

pripojenými spismi, listinnými dôkazmi predloženými žalobcom v intenciách § 65, § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. a príslušných ustanovení SSP dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná.

3. Krajský súd mal z obsahu spisov a vyjadrení účastníkov konania za preukázané, že žalobca v správnej žalobe namietal rovnaké skutočnosti ako v odvolacom konaní. Podstatou odvolacích námietok ako aj žalobných námietok bola nezákonnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktorá spočívala v nezohľadnení doby štúdia na vojenskom gymnáziu pri rozhodovaní o uplatnení nároku na starobný dôchodok vo veku 55 rokov žalobcu. Krajský súd poukázal na to, že žalobca uviedol množstvo konkrétnych argumentov, ktoré mali potvrdiť jeho záver, že doba štúdia na vojenskej strednej škole musí byť zohľadnená ako I. resp. II. kategória pre účely dôchodkového zabezpečenia. Na tieto odvolacie námietky podľa žalobcu nedal žalovaný žiadnu odpoveď, keď sa obmedzil len na citáciu jednej vety zo stanoviska Ministerstva obrany SR z 29.01.2016, pričom podľa žalobcu ide o všeobecnú citáciu, z ktorej vyplýva len určitý záver, nie dôvody, pre ktoré tento záver bol prijatý. Rozhodnutie žalovaného podľa žalobcu neobsahuje konkrétne dôvody, pre ktoré považoval žalovaný odvolacie námietky za nedôvodné. S touto argumentáciou žalobcu v správnej žalobe sa krajský súd nestotožnil. V bodoch 63 a 64 rozhodnutia uviedol, že podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave č. VÚSZ-65407024441005/2018 zo 04.10.2018 je žalobca poberateľom výsluhového dôchodku od 07.09.2007. Pre nárok na výsluhový dôchodok mu bolo zhodnotené obdobie výkonu základnej vojenskej služby vo vojenskej škole od 01.09.1980 do 10.07.1982 v I. kategórii funkcií, služobného pomeru od 11.07.1982 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií, služobného pomeru od 01.01.2000 do 31.12.2003 v III. kategórii funkcií, služobného pomeru od 01.01.2004 do 06.09.2007 bez kategórie. Z uvedených skutočností vyplýva, že v I. kategórii funkcií žalobca vykonával službu 19 rokov a 126 dní a dobu služby v III. pracovnej kategórii 7 rokov a 251 dní. Na účely zníženia dôchodkového veku podľa § 21 ods. 1 písm. a) až d) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení bolo zo zákona možné hodnotiť len I. kategóriu funkcií; výkon zamestnania v II. kategórii funkcií nemal vplyv na zníženie dôchodkového veku. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom žalovaného uvedeným v preskúvanom rozhodnutí, ktorý sa týkal posúdenia obdobia štúdia žalobcu na vojenskom gymnáziu. Posúdenie obdobia štúdia žalobcu vychádza zo Stanoviska Ministerstva obrany SR z 26.01.2016 z obsahu ktorého vyplýva, že štúdiom v 1. a v 2. ročníku VSOŠ a štúdiom v 1. až 4. ročníku vojenského gymnázia nie je možné na účely dôchodkového zabezpečenia zaradiť do I. resp. II. kategórie funkcií. Postavenie žiaka nie je možné zamieňať za druh vykonávanej funkcie, ako požiadavky zaradenia kategórií funkcií na získanie nárokov vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie. Krajský súd sa tak stotožnil s právnymi závermi žalovaného ako aj s právnymi argumentami uvedenými v Stanovisku Ministerstva obrany SR z 26.01.2016, ktoré sa týkalo posudzovanej problematiky zhodnotenia obdobia štúdia v kategórii funkcií, vychádzajúc aj z právneho názoru uvedeného v rozsudku NS SR sp. zn. 9Sd/27/2018.

4. Krajský súd preskúmaním zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného ďalej v bode 72 rozsudku k námietke žalobcu uvedenej v správnej žalobe, týkajúcej sa správnosti posúdenia obdobia štúdia uviedol, že žiaci stredných odborných učilíšť, gymnázií a stredných odborných škôl boli zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení za podmienky, že boli zároveň zúčastnení na nemocenskom poistení. Za žiakov a študentov platil poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie štát. Podmienkou bolo, že boli nezaopatrenými deťmi a neboli povinní platiť na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie ako zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby. Účasť na dôchodkovom zabezpečení na základe platenia poistného zakladala za ustanovených podmienok žiakom VSOŠ a vojenských gymnázií nárok na poskytovanie invalidného a čiastočného invalidného dôchodok a nárok na dávky pozostalostných dávok. Na štúdium VSOŠ a vojenských gymnázií boli prijímaní žiaci po ukončení povinnej školskej dochádzky vo veku spravidla 15 a 16 rokov. Na vojenské školy, ktoré poskytovali stredné vzdelanie, sa primerane vzťahovala príslušná právna úprava, napríklad zákon č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávaní (školský zákon), zákon č. 168/1968 Zb. o gymnáziách, zákon č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl (školský zákon). Žiaci 1. a 2. ročníka VSOŠ sa štúdiom pripravovali na službu vojaka z povolania a neboli vojakmi v činnnej službe. Vojenskú základnú školu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Žiaci 1. až 4. ročníka vojenských gymnázií sa štúdiom pripravovali na štúdium na vysokých vojenských školách. Počas štúdia žiaci vojenských gymnázií neboli vojakmi v činnnej službe, t. j.

nevykonávali ani základnú (náhradnú) vojenskú službu. V dobe štúdia boli žiaci na náklady štátu zabezpečovaní naturálnymi náležitosťami, t. j. výstrojom, proviantnými a prepravnými náležitosťami a ubytovaním. Prijatím žiaka na štúdium na VSOŠ alebo na vojenské gymnázium po skončení povinnej školskej dochádzky týmto žiakom v roku, v ktorom dovŕšili 17. rokov veku, branná povinnosť vznikla podľa Branného zákona. Neboli však povolani na výkon základnej (náhradnej) vojenskej služby. Vykazovanie doby základnej (náhradnej) vojenskej služby poslucháčov a žiakov vojenských škôl z radov občianskej mládeže bolo upravené v prílohe 3 smernice. Pri štúdiu na VSOŠ sa výkon základnej vojenskej služby evidoval 24 mesiacov odo dňa vyradenia žiakov z VSOŠ, t. j. výkon základnej služby trval počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Žiaci študujúci na vojenskom gymnázium základnú vojenskú službu vykonávali až odo dňa nástupu na štúdium na vojenskú vysokú školu. Štúdium po skončení povinnej školskej dochádzky sa u žiakov vojenských škôl riadi všeobecným predpisom o sociálnom poistení (od 01.01.2004 zákonom č. 461/2003 Z. z.); brannú povinnosť upravoval zákon č. 92/1949 Zb. Branný zákon v znení neskorších predpisov. Branná povinnosť podľa § 5 ods. 2 Branného zákona vzniká 01. januárom roku, v ktorom občan dovŕšil 17. rok, ak však bola prevzatá dobrovoľne (§ 6 ods. 1) dňom prevzatia. Koncom 60. a na začiatku 70. rokov bola vykonaná reorganizácia vojenského školstva. V rámci reorganizácie vojenského školstva Československej ľudovej armády patrili do prvej kategórie stredných vojenských škôl VSOŠ, ktorých absolventi získavali stredné všeobecné vzdelanie zakončené maturitou a odborné vzdelanie určitého zamerania. Do ďalšej kategórie stredných vojenských škôl patrili štvorročné vojenské gymnáziá. Absolventi získavali stredné všeobecné vzdelanie a základnú vojenskú prípravu zakončenú maturitou s ďalšou prípravou na vysokých vojenských školách a vojenských akadémiách Československej ľudovej armády. Prípravu práporčikov a dôstojníkov zabezpečovali VSOŠ a vojenské učilišťa. Účastníkmi právnych vzťahov, ktoré vznikali podľa predpisov o sociálnom zabezpečení, boli aj žiaci VSOŠ a vojenských gymnázií. Ich spôsobilosť vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať v týchto vzťahoch práva a brať na seba povinnosti vznikala dosiahnutím veku 15 rokov (občan mladší ako 15 rokov musel byť zastúpený zákonným zástupcom - rodičom alebo súdom ustanoveným opatrovníkom). Žiaci stredných odborných učilíšť, gymnázií a stredných odborných škôl boli zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení za podmienky, že boli zároveň zúčastnení na nemocenskom poistení. Za žiakov a študentov platil poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie štát. Doba štúdia v I. a v II. časti výkazu je zaradená do III. pracovnej kategórie.

5. Krajský súd v kontexte zásady voľného hodnotenia dôkazov v bode 77 rozsudku posudzoval aj žalobcom predložené listinné dôkazy, ktoré ako uviedol, sa z veľkej časti netýkali osoby žalobcu. Uvedené doklady krajský súd neposudzoval ako súčasť žaloby, pretože na posúdenie nároku žalobcu ako žiadateľa o starobný dôchodok nemali žiadny vplyv, pretože sa netýkali jeho osoby. Žalobná námietka, že vo vojenskej knižke je pod bodom 13 priebeh vojenskej činnosti služby, nemal vplyv na posúdenie priznania starobného dôchodku. Pri posudzovaní vecnej správnosti žalobou napadnutého rozhodnutia krajský súd vychádzal zo skutkových záverov, ktoré boli predmetom rozhodovania správnych orgánov. Zásadnou otázkou, s ktorou sa musel krajský súd vysporiadať bolo započítanie doby štúdia žalobcu na vojenskom gymnázium do obdobia dôchodkového poistenia. Uvedené bolo dostatočne ozrejmene tak správnymi orgánmi, ako aj v odôvodnení rozhodnutí z 30.12.2019 o priznaní starobného dôchodku a v rozhodnutí, ktorým bolo vyslovené, že žalobcovi nevznikol nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku správne a zákonne. Žalobu podľa § 190 SSP krajský súd ako nedôvodnú zamietol.

6. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP. Žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rovnako nepriznal náhradu trov konania ani žalovanej, pretože neboli splnené podmienky na aplikáciu ust. § 168 SSP.

II.

7. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a odklonil sa od výkonu objektívneho dokazovania úplného zisťovania.

9. V kasačnej sťažnosti na úvod uviedol, že zo služobného pomeru profesionálneho vojaka služby bol prepustený dňa 06.09.2007 na základe personálneho rozkazu RPÚ č. 5085 z 22.08.2007 pred uplynutím dohodnutej doby na zotrvanie v dočasnej štátnej službe podľa § 70 ods. 2 písm. a) zák. č. 346/2005 Z. z. odslúžením 27 rokov a 6 dní v I. a II. kategórii funkcií. Sťažovateľovi bol od 07.09.2007 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 ods. 1 a § 39 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. Žiadosťou z 12.10.2018 požiadal Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku od 07.09.2018 vo veku 55 rokov. tento mu bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X z 30.12.2019 priznaný, ale v príliš nízkej výške. Namieta, že Sociálna poisťovňa dôsledne neposudzovala všetky odpracované a odslúžené roky a v dôsledku toho ich nezapočítala v takom rozsahu, ako mala.

10. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukázal na tú časť správnej žaloby, v ktorej namietal okolnosti týkajúce sa osudu mladistvých žiakov 1. a 2. ročníka VSOŠ a 1. až 4. ročníka vojenských gymnázií, ktoré boli pred verejnosťou do roku 1991 ukryvané plotom ČSLA armády. Vojenský vyslúžilci kedysi ako mladiství sú presvedčení, že v ČSSR zjavne dochádzalo k sústavnému porušovaniu ľudských práv od roku 1949 do 1991 a od roku 1967 do roku 1991 na VSOŠ, pretože ako mladiství boli podrobovaní výkonu nútených prác na vonkajších a vnútorných rajónoch, výkonu nútených služieb, porušovaniu zákonníka práce č. 65/1965 Zb. a bezdôvodnému obmedzovaniu osobnej slobody a pohybu, v noci vykonávali nútenú službu dozorového roty, pomocníka roty viac než 1 hodinu, zúčastňovali sa bojových poplachov... Na ministerstve školstva nikdy neexistoval odbor vojenského školstva, ktorý by dohliadal na činnosť VSOŠ v ozbrojených silách ČSSR, v regulárnych kasárňach ČSLA. Školské zákony ČSSR sa iba minimálne vzťahovali na režim žiakov VSOŠ a vojenských gymnázií. Minister národnej obrany ČSSR dňa 07.07.1967 vydal rozkaz MNO ČSSR č. 07/1967 o zakladaní vojenských stredných škôl na území ČSSR. Na režim na vojenských školách sa vzťahoval vojenský predpis: „ŠKOL-2-2“ - Štatút vojenských stredných škôl. V dobre strážených vojenských priestoroch ČSLA panovala striktná klauzúra a pred verejnosťou zatajovaná vojenská drezúra. Nasledujúcim rozkazom MNO ČSSR č. 05/1969 z 25.05.1969 boli zakladané vojenské gymnáziá. Tieto druhy vojenských škôl boli zriadené mimo školského zákona (NZ ČSR č. 31/1953 Zb. školský zákon) , resp. zákona NZ ČSSR č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávaní. V súvislosti s uvedeným argumentom zdôraznil, že žiaci vojenských stredných škôl do dovŕšenia veku 17 rokov boli vedení vraj ako „chovanci“ napriek tomu, že týmto pojmom boli označovaní delikventi v polepšovniach. Žiaci dostávali finančné a naturálne príjmy. Na mladistvých žiakov vo vojenských školách sa vzťahovali prísne vojenské predpisy. Krajskému súdu vytykal, že sa odmietol vyjadriť a posúdiť oboznamovanie mladistvých s vyhláškou MV ČSSR č. 181/1964 Zb. o základných skutočnostiach tvoriacich štátne tajomstvo a zákonom č. 102/1971Zb. o ochrane štátneho tajomstva.

11. Krajskému súdu v ďalšej časti kasačnej sťažnosti vytykal, že sa nevysporiadal s listinným dôkazom - povolávacím rozkazom na nástup do vojenského gymnázia, z ktorého je vidieť, že mladistvý žiak vojenského gymnázia bol riadne povolaný na štúdium a výkon služby. Ak by nenastúpil, tak „ho potrestajú“. Konkrétne poukázal na Rozkaz náčelníka OVS v Liptovskom Mikuláši z 22.08.1968, pretože nástupy do vojenských škôl sa vykonávali na základe rozkazu vojenského veliteľa a nie na základe svojvôle či ľubovôle žiaka. Krajský súd nevysvetlil dôvody, prečo vojenský veliteľia odo dňa nástupu do vojenskej školy nútili mladistvých žiakov VSOŠ nosiť vojenské uniformy a vojenské označenia príslušníkov ČSLA keď „neboli vojakmi v činnej službe“. Sťažovateľ tvrdil, že žalovaná bez opory v zákone spochybňuje dobrovoľný vstup do vojska podľa Branného zákona, pričom jedným z ďalších listinných dôkazov žaloby je žiadosť o prijatie ku štúdiu na Vojenskú strednú odbornú školu, ktorú podpisoval jednak rodič žiaka a jednak aj žiak vojenskej školy, no konkrétny obsah štúdia nepoznal, najmä nie nútený výkon služieb a nútený výkon prác.

12. K porušovaniu práva na spravodlivý proces došlo aj tým, že žalovaná si v konaní nevyžiadala z archívu dôkazy a nevykonala žalobcom navrhnuté dôkazy a v priebehu konania sa vyčerpávajúcim spôsobom nevysporiadala so všetkými námietkami a skutkovými tvrdeniami žalobcu. Rozhodnutie krajského súdu preto bolo vydané v rozpore so zákonom, bez relevantných podkladov z dôvodu, že na argumenty žalobcu sa nebral zreteľ a v odôvodnení rozsudku sa nespomínajú.

13. K námietkam týkajúcim sa zaradovania žiakov 1. a 2. ročníka VSOŠ do preferovaných pracovných kategórií sťažovateľ uviedol, že bývalé Ministerstvo národnej obrany ČSSR nikdy nevydalo zoznam činností zaradených do I. alebo II. kategórie funkcií, hoci mu to § 14 ods. 5 a § 17 zákona č. 100/1988 Zb. jasne ukladal. Z uvedeného dôvodu nie je presne zrejmé, na základe čoho žalovaná uplatňuje svoje diskriminačné tvrdenie, že štúdium mladistvých žiakov v 1. a 2. ročníku VSOŠL (vojenská stredná odborná škola letecká) sa nemôže zaradiť do I. prípadne II. kategórie funkcií. Ministerstvá školstiev ČSR a SSR, ani Ministerstvo práce a sociálnych vecí ČSSR, Štátna plánovacia komisia ČSSR, Ministerstvo financií ČSSR, Ministerstvo zdravotníctva ČSSR, Ústredný výbor NF ČSSR a Ústredná rada odborov ČSSR sú jediné orgány a inštitúcie, ktoré mali v kompetencii spoločne rozhodovať o zaradovaní žiakov 1. a 2. ročníka VSOŠL do preferovaných pracovných kategórií už od 15 rokov ich veku. Sťažovateľ očakával, že práve krajský súd nájde odvahu sa zaoberať zoznamom druhov práce uvedených predovšetkým v zákone ČSSR z dôvodu, že žiadny výkon služby v ČSLA nikdy a nikde nebol označený ako III. pracovná kategória. Žiaden zo zákonov upravujúcich dávky sociálneho zabezpečenia nestanovuje, že pre nezaradenie tej-ktorej služby do zvýhodnenej I. kategórie funkcií je potrebné jej explicitné negatívne vymedzenie v príslušnom rezortnom zozname MNO ČSSR. Bývalé MNO ČSSR malo možnosť a povinnosť vydať rezortný zoznam preferovaných funkcií formou zákona, ale neurobilo tak. Sťažovateľ tak tvrdil, že tendenčnými rozhodnutiami bez dokazovania s porušovaním rovnosti strán voči žiakom 1. a 2. ročníka VSOŠ sú porušované ľudské práva a ľudské slobody. Na argumenty žalobcu nebolo prihliadnuté, mnohé listinné dôkazy neboli vykonané. Žalobca žiadal, aby sa namietanej problematike venovala náležitá pozornosť. Bez odborného dokazovania, lekárskeho a medicínskych posudkov sa prijímajú závažné rozhodnutia, ktoré nie sú objektívne a spravodlivé. Žalobca je znepokojený tým, že sa v rozsudku detailne neuvádzajú špeciálne vojenské právne predpisy, ktoré v rozhodnom čase platili a na základe ktorých bola služba vykonávaná. Vydával ich vrchný veliteľ ozbrojených síl ČSSR, SR. Kasačnému súdu dal do pozornosti vojenský predpis Zákl. 1-1 (poriadok vnútornej služby), ktorý sa vzťahuje na vojenské školy. Sociálna poisťovňa porušuje ustanovenie § 196 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., keď neustanoví do konania znalca alebo konzultanta, nevykoná aj iné dôkazy (ods. 3), neuznáva čestné vyhlásenia (§ 197), nepredvolá žalobcu (§ 199 ods. 1). Rozhodnutie nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu. MO SR je podľa § 233 ods. 10 zákona povinné oznamovať pravdivé údaje, poskytovať doklady a súčinnosť. Sťažovateľ preto nevie vysvetliť, ako mohlo dôjsť k diskrepanciám v evidencii doslúžených a odpracovaných dôb, keď pri výpočte starobného dôchodku mu nebol započítaný zvýhodnený zdvojený zápočet za výkon služby leteckého povolania (pilot). Aj ústavný súd vo svojej judikatúre viac krát konštatoval, že netoleruje orgánom verejnej moci formalistický prístup k aplikácii práva.

14. Kasačnému súdu navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania, ktorú písomne vyčíslil.

III.

15. Kasačná sťažnosť bola žalovanému dňa 17.12.2021 doručená na vedomie.

IV.

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

17. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnom konaní poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

19. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

21. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

22. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 10.06.2020, ktorým podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) odvolanie N.. T. W. (ďalej len „žalobca“) podané proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X-I, a II. z 30. decembra 2019, vo veci priznania starobného dôchodku zamietol v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X-I. z 30.12.2019 rozhodla podľa § 64, § 274, § 82 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. o priznaní starobného dôchodku od 07.09.2019 starobný dôchodok v sume 368,20 eur mesačne a od 01.01.2020 valorizovala starobný dôchodok podľa § 82 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. na sumu 378,90 eur mesačne. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X-II. z 30.12.2019 potvrdila, že nárok na zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku žalobcovi nevznikol.

23. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 555/20007 Z. z. nárok na starobný dôchodok vzniká získaním 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dosiahnutím dôchodkového veku.

24. Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 140/2015 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií sa zachovávajú.

25. Žalobca v kasačnej sťažnosti zhodne ako v správnej žalobe namietal nezákonnosť postupu pri krátení sumy starobného dôchodku v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

26. Podľa čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

27. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

28. K sťažnostnému bodu kasačnej sťažnosti, v ktorom sťažovateľ namietal nízku sumu starobného dôchodku - nezákonnosť postupu pri výpočte sumy starobného dôchodku aplikáciou článku 33 ods. 2

Dohovoru č. 128 kasačný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/185/2015, ktorý na strane 5 odsek 3 rozhodnutia uviedol: „Z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť a to najviac o sumu, ktorá prevyšuje sumu výsluhového dôchodku (príspevku za službu považovaného za výsluhový dôchodok).“ Kasačný súd ďalej poukazuje na to, že postup krátenia starobného dôchodku v prípade súbehu s výsluhovým dôchodkom bol predmetom právneho posudzovania aj v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/151/2016 z 27. júna 2018, ktorý bol napadnutý sťažnosťou na Ústavnom súde SR, ktorý sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. IV. ÚS 624/2018-17 zo 16. novembra 2018, ústavný súd uviedol: „Treba prisvedčiť navrhovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 neustanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z. z. priamo z ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporkyňa pre nárok na starobný dôchodok v zmysle vyššie uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku započítať navrhovateľovi dobu služby v Policajnom zbore. Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe“. Citované rozhodnutie ústavného súdu nie je ojedinelým rozhodnutím. Mechanizmus krátenia starobného dôchodku poistencom, ktorým vznikol nárok aj na výsluhový dôchodok, a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne k počtu rokov rozhodných pre výpočet ich výsluhového dôchodku k celkovej dobe poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu výsluhového dôchodku, odobril vo svojej judikatúre ústavný súd aj v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 389/2017, IV. ÚS 270/2018.

29. Podľa čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia (ktorý sa vyčlenil zo všeobecného systému dôchodkového poistenia) alebo iba vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

30. K namietanému postupu krátenia starobného dôchodku sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze II. ÚS 389/2017-18 zo dňa 22. júna 2017, keď na strane 9 nálezu uvádza: „treba prisvedčiť sťažovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 dohovoru č. 128 neupravil zákonom postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon o sociálnom poistení priamo v ustanoveniach § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s ústavou, vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by žalovaná nárok na starobný dôchodok v zmysle už uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre účely nároku a výšky starobného dôchodku započítať

sťažovateľovi dobu služby v Policajnom zbore“. Ústavný súd vo vyššie označenom náleze zaujal stanovisko aj k spôsobu výpočtu sumy starobného dôchodku poberateľa dávky výsluhového dôchodku, keď uviedol: „Najvyšší súd judikoval, že aj vtedy, ak by poistenec nespĺnil podmienku získania viac ako 15 rokov poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, ale získal by túto potrebnú dobu po zhodnotení obdobia poistenia v osobitnom systéme, má odporkyňa povinnosť vykonať výpočet dôchodku s prihliadnutím na dobu poistenia v osobitnom systéme a dôchodok priznať navrhovateľovi vo výške zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme. Správne by preto odporkyňa mala pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systéme, najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme. Keďže výsluhový dôchodok má po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) charakter dávky v starobe, odporkyňa by mala postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. Starobný dôchodok navrhovateľa môže krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policajta rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z. Iný postup by bol v priamom rozpore so zámerom zákonodarcu zabezpečiť vojakom a policajtom vyššiu úroveň ich zabezpečenia v starobe za dobu výkonu ich služby a táto kategória poistencov v systéme vnútroštátnych poisťovacích a zabezpečovacích systémov by bola znevýhodnená v porovnaní s poistencami vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia na Slovensku, a dokonca by s ňou odporkyňa zaobchádzala horšie, ako s poistencami poistenými v zahraničí, u ktorých o takomto krátení dôchodkov ani ona nemá pochybnosť. Odlišným postupom odporkyne by sa doby poistenia poistenca vo všeobecnom systéme stratili a neboli by v žiadnom zo systémov zohľadnené, čo nezodpovedá ani zámeru zákona. Inak, odporkyňa núti poistencov poistených v osobitnom systéme, aby vykonávali zamestnanie po splnení podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok po dosiahnutí ich zvýhodneného dôchodkového veku, čo nie je prípustné. Osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov totiž neposkytuje poistencom osobitného systému také starobné, predčasne starobné, invalidné, sirotské, vdovské a vdovecké dôchodky, ktoré by zohľadnili celú dobu poistenia poistenca.“

31. Najvyšší správny súd z obsahu spisov mal náležite za preukázané, že žalobcovi bol podľa § 38 ods. 1 a § 39 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. priznaný výsluhový dôchodok od 07.09.2007. Pre nárok na tento dôchodok mu bola zhodnotená doba služobného pomeru: od 01.09.1980 do 10.07.1982 základná vojenská služba vo vojenskej škole, od 11.07.1982 do 31.12.1999 vojak z povolania, od 01.01.2000 do 31.12.2003 vojak z povolania (III. Pracovná kategória) a od 01.01.2004 do 06.09.2007 vojak z povolania bez kategórie funkcií (Bytová agentúra rezortu ministerstva obrany, Trenčín, Inovecká č. 7). V poradí druhou žiadosťou spísanou dňa 09.10.2019 (prvá žiadosť bola spísaná dňa 12.10.2018 a rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, Bratislava číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 07.06.2019 bola žiadosť o starobný dôchodok k 07.09.2018 zamietnutá) požiadal Sociálnu poisťovňu, ústredie, Bratislava o priznanie starobného dôchodku od 07.09.2019. Po ukončení služobného pomeru vojaka z povolania žiadateľ o starobný dôchodok bol zamestnaný u AIR-TRANSPORT EUROPE, spol. s r. o. Poprad, Letisko Poprad Tatry a súčasne preukázal, že v období od 21.03.2016 až do 30.06.2016 bol zamestnaný u TECH-MONT Helicopter company s.r.o. Spišská Nová Ves a striedavo u ďalších zamestnávateľov až do 01.02.2019. Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. s použitím § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. dosiahol dovŕšením 56 rokov veku dňa 07.09.2019. K tomuto dňu získal 14.981 dní obdobia dôchodkového poistenia vrátane doby služobného pomeru vojaka z povolania. Pre účely výpočtu starobného dôchodku toto obdobie dôchodkového poistenia činilo 41,0439 rokov obdobia dôchodkového poistenia. Priznaná suma starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení 358,80 eur mesačne bola podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru krátená o sumu starobného dôchodku patriacu za obdobie dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového príspevku za celé roky. Pretože doba služobného pomeru žiadateľa bola zaradená do I. a II. kategórie funkcií žalobcovi vznikol nárok na určenie sumy starobného dôchodku aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. vrátane doby výkonu služby, je ku dňu nároku na jeho výplatu 368,20 eur mesačne. Suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. je po krátení s ohľadom na dobu služby zhodnotená vo výsluhovom dôchodku 79,80 eur mesačne .

Keďže suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v sume 358,80 eur mesačne je vyššia, ako suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 100/1988 Zb. v sume 79,80 eur mesačne, žalobcovi patrí starobný dôchodok vo vyššej sume, t. j. 358,80 eur mesačne. Žalobca v správnom konaní požiadal aj o zvýšenie sumy starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku. Správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia v súlade s príslušnou právnou úpravou správne dôvodil tým, že na účely výpočtu sumy minimálneho dôchodku sa neprihliada na obdobie dôchodkového poistenia uvedené v rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku, ale je potrebné vypočítať tzv. kvalifikované obdobie dôchodkového poistenia (dni poistenia získané pred 101.01.1993) a po tomto období kalendárne roky, za ktoré sa osobný mzdový bod určil najmenej v hodnote 0,241. Do 07.09.2019 žiadateľ získal 14.981 dní kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia (41 rokov a 16 dní). Suma minimálneho dôchodku žalobcu za 41 rokov kvalifikovaného obdobia dôchodkového poistenia je 328,20 eur mesačne. Z vykonaného dokazovania tak vyplynulo, že od 07.09.2019 žalobcovi patrí starobný dôchodok bez sumy zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku v sume 368,20 eur mesačne. Z obsahu spisov taktiež vyplynulo, že žalobcovi bol ku dňu 07.09.2019 vyplácaný výsluhový dôchodok 1.654,63 eur mesačne. Úhrnná suma týchto dôchodkov bola k 07.09.2019 spolu 2.022,83 eur mesačne. V súvislosti s týmto zistením kasačný súd poznamenáva, že z Osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou k rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX X z 30.12.2019, že obdobie dôchodkového poistenia od skončenia služobného pomeru do 06.09.2019 je považované za obdobie zamestnania so znakom „A“ s tým, že obdobie výkonu služobného pomeru od 01.09.1980 do 06.09.2007 je označené znakom ***AI. tzv. zvýhodnená pracovná kategória. Pokiaľ sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal posúdenie obdobia štúdia na vojenskej škole správnym orgánom, kasačný súd poznamenáva, že obsahom listín predložených v správnom a ani v súdnom konaní nebolo potvrdenie o návšteve konkrétnej strednej vojenskej školy.

32. Sťažovateľ v súvislosti s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X-I. zo dňa 30.12.2019 namietal, že nemá započítané obdobie výkonu letca dvojnásobným započítaním obdobia dôchodkového poistenia. Kasačný súd vykonaným dokazovaním, oboznámením sa s obsahom listín jednak v administratívnom spise správneho orgánu ako aj s obsahom listín založených v súdnom spise nezistil nezákonnosť postupu správneho orgánu z dôvodu, že ani samotný žiadateľ o starobný dôchodok a ani jeho zamestnávateľia Letecké opravovne Trenčín a.s. Trenčín a ani Air Transport Europe s.r.o. Poprad nedoručili správne orgánu, ktorý konal a rozhodol o žiadosti o starobný dôchodok taký listinný doklad, z ktorého by bolo preukázateľne zistené, aký druh činnosti žiadateľ o starobný dôchodok u zamestnávateľov po priznaní výsluhového dôchodku vykonával.

33. Kasačný súd v súvislosti s listinným dokladom, na ktorý poukazuje v bode vyššie poznamenáva, že žalobca v konaní zastúpený advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom napríklad v prílohe správnej žalobe predkladá a odkazuje listiny, ktoré sa priamo žalobcu netýkajú. Konkrétne prílohou správnej žaloby na č. l. 18-23 súdneho spisu je rozhodnutie Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SELP-115-5/2017-RK z 15.03.2017, ktorým minister obrany podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní rozklad N.. U. H. zamietol a rozhodnutie o odmietnutí poskytnúť informáciu č. SELIUZ-41-19-2/2017-OdSP z 13.02.2017 potvrdil, na č. l. 39 je Potvrdenie pre Mariána Ďurinu (právneho zástupcu žalobcu) o prijímacích skúškach na Vojenskej strednej odbornej škole strojníckej vo Vyššom delostreleckom učilišti v Martine, na č. l. 40 Vojenská prisaha opäť pre Mariána Ďurinu, voj. žiaka, VDÚ, 22. batéria ... V súvislosti s dôvodmi nezákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie o priznaní starobného dôchodku ústredie č. XXX XXX XXXX X-I. zo dňa 30.12.2019, ktorými argumentuje žalobca jednak v správnej žalobe a zhodne aj v kasačnej sťažnosti v zastúpení advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom kasačný súd odkazuje na právne závery, ktoré vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom na návrh žalobcu JUDr. Mariána Ďurinu, proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, Bratislava pod sp. zn. 7So/29/2018 z 18.12.2019, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Sd 105/2013-202 z 18.09.2018 (krajský súd potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. XXX XXX XXXX X z 11.07.2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 08.12.2014 ako aj rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 18.03.2016). JUDr. Marián Ďurina dňa 25.03.2020 doručil Ústavnému súdu Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie jednotlivých článkov nielen Ústavy SR ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa názoru Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky, ktoré vyslovil v rozhodnutí sp. zn. 7So 29/2018 a ktoré boli predmetom kontroly ústavnosti k rovnakým argumentom, ktoré uviedol sťažovateľ v kasačnej sťažnosti, uviedol: „Skutkové zistenia podľa potvrdenia Ministerstva obrany SR preukázali, že žiadateľ o starobný dôchodok od 3. augusta 1970 do 31. júla 1972 konal základnú vojenskú službu ako žiak Vojenskej strednej odbornej školy vo Vyššom delostreleckom učilišti Martin (v I. kategórii) a od 1. augusta 1972 do 31. decembra 1980 bol zamestnaný ako vojak z povolania v I. kategórii funkcií. Žiadateľ o starobný dôchodok bol zo služobného pomeru vojaka z povolania prepustený Rozkazom veliteľa východného vojenského okruhu (vo veciach kádrových) číslo 125 zo dňa 9. septembra 1980 a bol prepustený do výslužby dňom 31. decembra 1980. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že žiadateľ o starobný dôchodok v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) zákona č. 100/1988 Zb. ako vojak z povolania získal 3.804 dní. t. j. 10 rokov a 154 dní. Ministri obrany, vnútra a spravodlivosti Slovenskej republiky môžu vo svojej pôsobnosti stanoviť, ktoré funkcie sa zaraďujú do I. kategórie a ako sa zaradenie vykonáva. Pritom môžu stanoviť, v akom rozsahu sa započítava doba služby výkonného letca a doba výkonu funkcií osobitnej povahy alebo osobitného stupňa nebezpečnosti do doby zamestnania (§ 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.). Zaradenie doby služby vojaka z povolania do I. a II. kategórie funkcií je vo výlučnej kompetencii MO SR, ktoré zodpovedá za údaje, ktoré poskytne Sociálnej poisťovni a ktoré sú pre správny orgán, ktorý rozhoduje vo veciach nárokoch žiadateľov o dávky starobného dôchodku záväznú“. K ďalším dôvodom uviedol, že: „Medzi účastníkmi konania je v prvom rade sporné priznanie I. kategórie funkcií absolventovi 4-ročnej vojenskej strednej odbornej školy ukončenej maturitou iba za III. a IV. ročník. Od 2. augusta 1985 nadobudlo účinnosť Nariadenie náčelníka generálneho štábu Čs. ľudovej armády 1. zástupcu ministra národnej obrany č. 11. V prílohe č. 1 Nariadenia bola vydaná Smernica náčelníka kádrovej správy ministerstva národnej obrany pre spracovanie výkazu dôb a kategórií funkcií (pracovných kategórií) rozhodných pre realizáciu kádrových opatrení, zabezpečenie peňažnými dávkami podľa zákona o niektorých služobných pomeroch vojakov a pre sociálne zabezpečenie. Na strane 32 Prílohy je uvedené Štúdium v rokoch 1968 až 1972; pod poradovým číslom 11 sú uvedené Vojenské stredné odborné školy, v ktorých sa výkon základnej vojenskej služby uskutočnil v 3. a 4. ročníku podľa normy Čl. 15 predpisu Kádr-1-5 (1967). Z obsahu spisov bolo zistené, že navrhovateľ podľa Potvrzení o prijatí zo dňa 19. marca 1968 do VSOŠ po ukončení základnej deväťročnej školskej dochádzky nastúpil do VSOŠ RVD Martin od 1. septembra 1968. Žiadosť o prijatie ku štúdiu do vojenskej strednej odbornej školy podpisoval žiak a jeho rodič, ktorý maloletého zastupoval. Napriek navrhovateľom vytýkaným chybám v oblasti služby v 1. a 2. ročníku VSOŠ RVD v Martine, ...Napriek tomu, že už v 1. ročníku štúdia na vojenskej strednej škole dosiahol 16. rokov veku a mohol sa stať vojakom, vojakom sa stal až zložením služobnej prísahy. Rozsiahle argumenty týkajúce sa štvorročného štúdia na strednej vojenskej škole s poukazom na Nariadenie náčelníka generálneho štábu Čs. ľudovej armády 1. zástupcu ministra národnej obrany č. 11 z 2. augusta 1985 neboli spôsobilé spochybníť správnosť zaradenia štúdia v 1. a 2. ročníku strednej školy do I. kategórie funkcií. Vojenskú prísahu zložil dňa 29. augusta 1970. Nemožno preto opodstatnene poukazovať na chyby v dokazovaní v konaní o nároku na starobný dôchodok. Správny orgán nepochybil, keď dobu štúdia od 1. septembra 1968 do 2. augusta 1970 nehodnotil v I. kategórii funkcií ani na základe čestných vyhlásení podľa § 197 zákona o sociálnom poistení. Ministerstvo obrany SR potvrdilo uvedené obdobie v III. kategórii funkcií. Nebol preto dôvod na postup orgánu verejnej správy nariadiť vo veci ústne pojednávanie a vykonať vo veci dokazovanie vypočutím svedkov. Z údajov uvedených žiadateľom o dávku v žiadosti o starobný dôchodok a z obsahu listín založených v administratívnom spise Sociálnej poisťovne boli podklady preukazujúce dobu štúdia na strednej vojenskej škole, dobu služby vojaka z povolania a zhodne aj ďalšie obdobie po ukončení aktívnej činnosti vojaka z povolania boli dostatočným podkladom pre určenie období dôchodkového poistenia pre rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok nielen ku dňu 28. február 2013, ale aj ku dňu 18. november 2014, t. j. ku dňu dovŕšenia 62 rokov veku žiadateľa. V prílohe č. 1 k žiadosti o starobný dôchodok žiadateľ potvrdil dobu služby profesionálneho vojaka do 31. decembra 1980. Sociálna poisťovňa nebola vecne príslušná na posudzovanie dôvodu prepustenia zo služobného pomeru vojaka z povolania a preloženie do výslužby dňom 31. decembra 1980 ...Odvolací súd v danej súvislosti dáva do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd konštatuje: «Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na

konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu...».

34. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, kasačný súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Zhodne, ako Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. II. ÚS 246/2020-35 z 26.05.2020 aj kasačný súd v súvislosti s kasačnými dôvodmi, ktorými sťažovateľ spochybňuje nezákonnosť rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredie spolu s rozhodnutím žalovaného poznamenáva, že právnym prostriedkom na riešenie niektorých kasačných námietok boli reštitučné zákony, účelom ktorých bolo naprávať niektoré krivdy, ku ktorým došlo pred rokom 1990. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

35. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 a § 168 SSP). Žalobca v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému trov kasačného konania nevznikli.

36. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.